

Opmars exoti

Precious Woods vindt geschikte toepassingen

Ad Tissink

Nieuwerbrug - De opmars van duurzaam bosbeheer bracht tientallen nieuwe houtsoorten op de Nederlandse markt. A. Van de Berg/Precious Woods zocht er de geschikte toepassingen bij en loodste zoveel mogelijk door de Komo-certificering. En er komen nog veel meer exoten bij.

Vijfenvijftig grotendeels onbekende houtsoorten telt de catalogus inmiddels. Variërend van sapupira en angelim vermelho, tot jatoba en acariquara. De één vooral geschikt voor toepassing in kozijnen, de ander als gevelbekleding, weer

een ander vooral in de waterbouw. Al wisten ze dat bij houthandelaar A. Van de Berg ook nog niet toen ze tien jaar geleden het eerste tropisch hardhout met FSC-keur op de Nederlandse markt brachten. Die toepassingen moesten ze met veel experimenteren, testen en zwaar bevochten proefprojecten ontdekken. Zeker toen ze in de tweede helft van de jaren negentig hun eigen bossen kochten in Brazilië en er de FSC-criteria invoerden, ging het hard.

"En het houdt nog lang niet op", voorspelt directeur Hans Stout van de houthandelaar uit Nieuwerbrug, terwijl hij door de dikke catalogus bladert voor hem op tafel. Twee jaar geleden nam het Zwitserse Precious Woods het bedrijf over. Onlangs namen de Zwitserse ook een grote kapconcessie over in het Afrikaanse Gabon. Stout verwacht dat daardoor de catalogus uiteinde-



Begin dit jaar nam Precious Woods een grote concessie over in Gabon. Behalve het vertrouwde okoumé komen daarvan weer vele exotische houtsoorten op de markt.

sche houtsoorten niet te stuiten

lijk wel tot zo'n honderd exotische tropische hardhoutsoorten oploopt. Want voor al het hout dat naast het vertrouwde okoumé en azobé wordt aangetroffen, moeten ook weer nieuwe toepassingen komen. De investeringen in de bossen moeten natuurlijk wel te gelde worden gemaakt. En het duurzame beheer volgens de criteria van FSC staat niet meer kap toe dan drie tot vier bomen per hectare in de 25 jaar. Stout: "Daar zijn prima rendementen mee te halen, maar het noodzaak wel tot meer inventiviteit dan een traditionele houthandelaar."

Tegenwerking

Precious Woods heeft de afgelopen jaren die kar volgens Stout zo'n beetje alleen moeten trekken. Gelukkig vond het bedrijf een willig oor bij de klanten. Maar subsidies van de overheid waren er niet om

onderzoeks- en certificeringstrategieën op te zetten en zo de weg vrij te maken voor een duurzamere houthandel. Terwijl een traject om bijvoorbeeld sapupira gecertificeerd te krijgen, zodat het toegepast kan worden in Komo-kozijnen, al gauw zo'n 40.000 tot 50.000 euro kost.

Ook brancheorganisaties als de VVNH en de NBVT werkten eerder tegen dan mee. Steeds kwamen ze met bezwaren op de proppen. Dan ontwaarden ze gomvlekken op het hout waar ze geen raad mee wisten, of stelden ze dat niet verder teruggedroogd mocht worden dan 16 procent, wat voor sapupira nog veel te nat is.

Ook zonder dat had Precious Woods voldoende problemen te tackelen. Bij sommige soorten bleken in de droogkamers de houtsappen niet netjes afgevoerd te worden maar juist te stollen, waardoor enorme

spanningen in het hout ontstonden, met scheuren en vervorming tot gevolg. Door steeds opnieuw het droogproces aan te passen, houtsoorten verder of juist minder ver terug te drogen, met oververhitte stoom of bij vacuüm, is het uiteindelijk gelukt voor elke variant de optimale verwerking te vinden. Ook zaagtechnieken vergden studie. "Want door sommige soorten Braziliaans hardhout kom je met een normale zaag niet heen."

Meeliften

Dat andere bedrijven op het pionierswerk van Precious Woods meeliften en nu ook hun exotische hout op de markt kwijt kunnen, accepteert Stout schouderophalend. Hij ziet ook geen andere weg. Precious Woods geeft uit concurrentieoverwegingen alleen de hoogstnoodzakelijke informatie prijs. Bijvoorbeeld niet de officiële

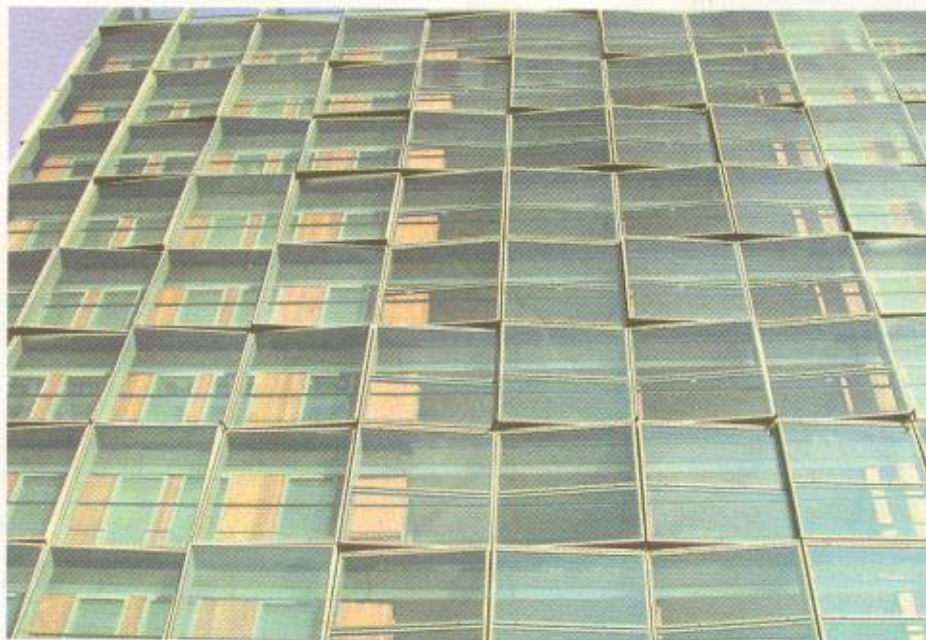
soort- en geslachtsnamen, maar alleen de handelsnamen. En van sommige houtsoorten bestaan wel vijftig ondersoorten, die qua sterkte, brandklasse, impregneerbaarheid en duurzaamheid zoveel verschillen dat een concurrent met de verstrekte gegevens nog steeds niet veel kan. Voorlopig geniet Precious Woods volgens Stout nog van een enorme voorsprong.

Op dit moment wordt 76 procent van de omzet gerealiseerd in FSC-hout, in 2010 zal dat zo'n 95 procent zijn. De nieuwe concessie in Gabon is naar verwachting volgend jaar zomer gecertificeerd. Dan is er een ecologisch maar ook economisch verantwoord beheerplan opgesteld en zijn de rechten van de bosarbeiders en de inheemse bevolking gewaarborgd.

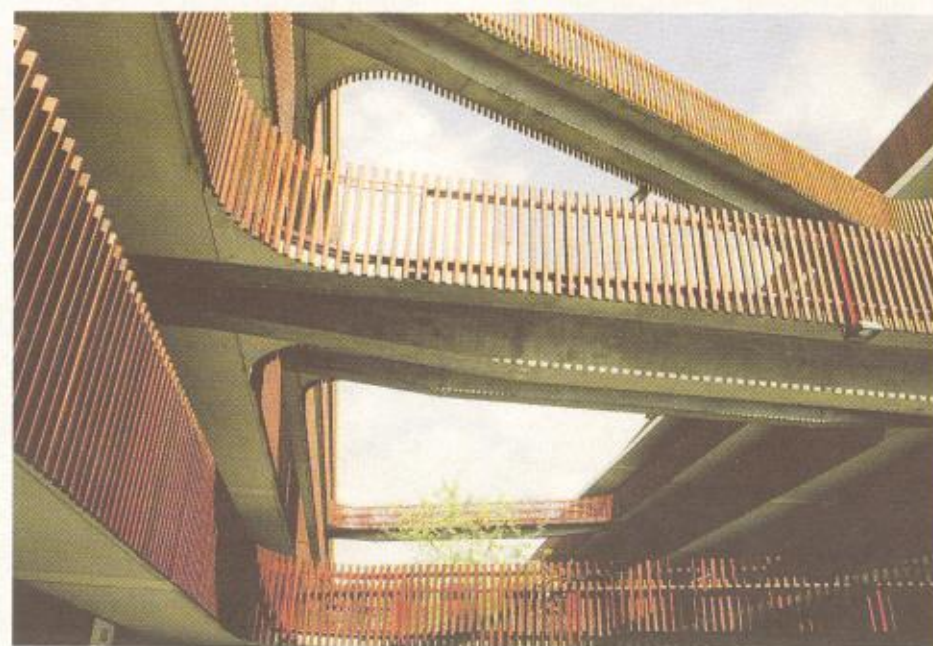
Dat het bedrijf 100 procent FSC-hout in de schappen heeft liggen, ziet Stout niet snel gebeuren. Om al die

exotische houtsoorten weg te zetten, moest Precious Woods immers zijn rol van groothandelaar uitbreiden en direct contact zoeken met aannemers en verwerkingsbedrijven. In nauw overleg met hen en architecten zijn nieuwe toepassingen gezocht en markten verkend.

"Vijf jaar geleden wisten we nog weinig van gevelbekleding, nu zetten we daar heel veel hout weg. Maar om die markten te veroveren moet je soms eerst het spel meespelen. Dat betekent bijvoorbeeld dat je een bekende niet-gecertificeerde hardhoutsoort levert in plaats van meteen die muiracatiara uit je eigen concessie, waar geen mens dan nog van gehoord heeft. Daarom zal er voorlopig ook nog wel een klein percentage niet FSC-gecertificeerd hout te vinden zijn in Nieuwerbrug en de andere locaties van Precious Woods Europe. Al wordt het wel steeds kleiner."



Achter de glasgevel van 'Het Kasteel' op het science park in Amsterdam gaat een houten gevel van louro gamela schuil, afkomstig van het Braziliaanse bos van Precious Woods.



De 180 appartementen van Scherf in Leidsche Rijn zijn uitgerust met kozijnen van sapupira en gevels en balustrades van arura vermelho.